

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Gospodăria Țărănească „Bujor Mihail” și Serghei Bujor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Diolsem” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Gospodăriei Țărănești „Bujor Mihail” și Serghei Bujor cu privire la încasarea datoriei, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 09 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord,

*(Dosarul nr. 2rc-18/25
NR. PIGD 2-24053681-01-2rc-12022025)*

Cererea de apel restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen. Instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunere în termen a apelului în lipsa unei cereri

Judecătoria Soroca, sediul Central, jud. V. Belous
Curtea de Apel Nord, jud. E. Grumeza, S. Grosu, I. Parii

28 mai 2025
Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursul declarat de către Gospodăria
Țărănească „Bujor Mihail” și Serghei Bujor,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 mai 2024, prin intermediul oficiului poștal, SC Diolsem SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor cu privire la încasarea datoriei, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 1-6, 37).

2. Prin hotărârea din 04 septembrie 2024 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SC „Diolsem” SRL. S-a încasat în mod solidar de la GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor în beneficiul SC „Diolsem” SRL datoria restantă pentru mărfurile livrate în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 27/03-2 și a contractului de fidejusiune nr. 27/03-2 încheiate la 27 martie 2023 în sumă de 32 518,19 de lei, penalitatea în sumă de 49 752,83 de lei și cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 3 018,10 de lei, iar în total suma de 85 289,12 de lei. S-a încasat în mod solidar de la GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor în bugetul Judecătoriei Soroca cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească în legătură cu înștiințarea judiciară în sumă de 82,50 de lei (f. d. 67, 77-79-verso).

3. La 09 octombrie 2024, GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 septembrie 2024 a Judecătoriei Soroca, sediul Central (f. d. 73).

4. Prin încheierea din 09 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord a fost restituită cererea de apel depusă de GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor împotriva hotărârii din 04 septembrie 2024 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, ca fiind tardivă (f. d. 85-85-verso).

5. La 28 ianuarie 2025, prin intermediul oficiului poștal, GȚ „Bujor

Mihail” și Serghei Bujor a declarat recurs împotriva încheierii din 09 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în ordine de apel (f. d. 88-89).

5.1 În motivarea recursului, GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor au indicat că au recepționat dispozitivul hotărârii primei instanțe la 13 septembrie 2024. Astfel, consideră că apelul depus la 09 octombrie 2024, este depus în termenul prevăzut de legislație.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Art. 425 din Codul de procedură civilă stipulează:

Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

7. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

8. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea;

9. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

10. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

11. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

12. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

13. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

14. Art. 276³ alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

(1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

(2) Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

(3) În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

15. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

16. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

17. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată recurenților la 13 ianuarie 2025, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 86) și recepționată la 20 ianuarie 2025, potrivit avizului de recepție (f. d. 87).

19. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 28 ianuarie 2025, prin intermediul oficiului poștal, în termenul legal.

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

21. Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

22. În această cauză civilă, conform prevederilor art. 276³ alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct. 14 al prezentei încheieri, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților la proces și examinarea în ședință publică.

23. Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat la adresa pârâților GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor în r-nul Soroca, satul Schineni, actele procedurale, în copie, cererea de chemare în judecată depusă de SC „Diolsem” SRL, cu anexele, precum și încheierea din 20 mai 2024 a Judecătoreiei Soroca, sediul Central, prin care a fost acceptată în procedură cererea de chemare în judecată (f. d. 39), prin intermediul oficiului poștal (f. d. 42-43) și recepționate la 31 mai 2024, potrivit avizelor de recepție (f. d. 44-45).

24. Dispozitivul hotărârii judecătorești, a fost pronunțat la 04 septembrie 2024, cauza fiind examinată în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă (f. d. 67).

25. În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 04 septembrie 2024, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 05 septembrie 2024 și a expirat la data de 04 octombrie 2024 (zi de vineri), ultima zi pentru depunere a cererii de apel .

26. Materialele cauzei atestă că, la 09 septembrie 2024, instanța de fond a expediat copia dispozitivului hotărârii la adresa apelanților, fiind

recepționată potrivit avizului de recepție, la 17 septembrie 2024 (f. d. 70).

27. În context, instanța de apel justificat a reținut că GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor au declarat apelul la 09 octombrie 2024 (zi de miercuri) în afara termenului legal. Or, recurenții au obligația de a se folosi cu bunăcredință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, enunțate pct. 16, 17 al prezentei încheieri.

28. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază drept neîntemeiat argumentul recurenților, precum că apelul nemotivat a fost depus în termenul de 30 de zile, întrucât la 13 septembrie 2024, a fost recepționată hotărârea din 04 septembrie 2024 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, prin urmare, nu a omis termenul de 30 de zile. Or, prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct. 11 al prezentei încheieri, nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, ci din momentul pronunțării acestuia.

29. La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 04 septembrie 2024 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, apelanții/recurenții nu au solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

30. Completul de judecată subliniază că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

31. Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că GȚ „Bujor Mihail” și Serghei Bujor, nu au solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunere în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către partea apelantă în condițiile art.116 din Codul de procedură civilă, enunțat la pct. 12 al prezentei încheieri.

32. Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

33. Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

34. Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurența și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

35. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 09 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

36. Ținând cont de cele expuse *supra*și în temeiul art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de recurs depusă de către Gospodăria Țărănească „Bujor Mihail” și Serghei Bujor.

Menține încheierea din 09 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Diolsem” Societate cu Răspundere Limitată împotriva

Gospodăriei Țărănești „Bujor Mihail” și Serghei Bujor cu privire la încasarea datoriei, penalității, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni